

Hustru taxeras icke enskildt, såvida hon icke drifver särskildt yrke, har eget kapital eller annan egendom, som af henne ensam besittes, eller är från mannen skild.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1883.

P. G. Petersson.

Härmed förenar sig *Erik Olsson* från Örebro län.

N:o 37.

Af Herr **Aug. Peterson**: *Angående anslag till inrättande af ett folkskolelärarynnesseminarium i Skåne samt beredande af stipendier åt seminarieelever.*

Den lifliga utveckling som folkskoleväsendet under det senaste decenniet tagit inom vårt land är visserligen glädjande, emedan det är ett uttryck af folkets sträfvan efter kunskaper och vetande. Denna utveckling har af Riksdag och regering blifvit välvilligt understödd på så sätt, att betydliga anslag af statens medel utgått dels till upprättande af seminarieanstalter för folkskolelärares och lärarinnors utbildning och dels till lönebidrag åt folkskolelärarne.

Under den fortgående utvecklingen, hvarunder dels vid nya skolor och dels vid äldre sådana platser för skollärare blifvit lediga, har det ofta inträffat, att vid ansökningstidens slut ingen sökande sig anmält, hvadan ny ansökningstid måst kungöras, då man ändtligen fått en eller annan manlig sökande till den lediga platsen; men huru gerna man önskat, att någon lärarinna skulle anmält sig som sökande, har detta hitintills på landet ytterst sällan inträffat. För denna brist på qvinliga sökande till de ledigförklarade folkskolorna har landtbefolkningen föreställt sig, endera att, så

få qvinnor sökte sin utkomst med att bestämma sig för skolvägen, eller också att läroanstalterna för qvinliga lärares utbildning vore allt för få till antal och utrymme gent emot läroanstalterna för män, så att antalet utexaminerade qvinliga lärarinnor i följd deraf vore så ringa, att någon qvinlig lärare ej kunde för landsbygdens folkskolor påräknas. Denna slutsats drog man af det kända förhållandet, att de qvinliga lärarne som utexaminerats från seminarierna, som äro förlagda i de större städerna, och der möjligen de till lärarinnor utbildade eleverna hade sina föräldrahem, i första rummet derstädes sökt och vunnit anställning, i följd hvaraf ledigförklarade folkskoleplatser på landet icke kunnat utan högst sällan få någon lärarinna som sökande.

Genom Kongl. Maj:ts till innevarande Riksdag aflåtna berättelse om hvad i rikets styrelse sig tilldragit sedan sista Riksdags sammanträde, utgjorde elevantalet höstterminen 1882 vid rikets sju folkskolelärareseminarier 930, och vid de fem lärarinneseminiarierna 565, och med ett sådant elevantal kunde vid första påscendet synas såsom fullt tillräckligt att rekrytera 4,819 folkskolelärareplatser, som, enligt den åberopade berättelsen, i riket funnos vid 1881 års slut.

Förhållandet om de utexaminerade elevernas tillräcklighet för folkskolornas behof måste dock, hvad de qvinliga lärarne beträffar, vara annat än vid första påseende kunde tyckas, då, såsom nämnt är, högst få lärarinnor ingifvit ansökning till ledigförklarade folkskoleplatser på landet.

Detta sakförhållande måste härleda sig från de qvinliga seminariernas fåtal och inskränkta utrymme, som hårdt begränsar tillträdet för dessa elevs intagande i läroanstalterna. Denna förmodan bestyrkes af en från sistnämnda seminarier aflemnad uppgift öfver inträdessökande, som jag varit i tillfälle att taga del af, hvaraf framgår, att vid folkskolelärareseminarier i Stockholm höstterminen 1882 anmälde sig till inträde 115, af hvilka blott 39 kunde intagas i följd af bristande utrymme.

Vid Skara anmälde sig till intagande i läroverket 93 qvinnor, men utrymme saknades för att kunna emottaga flere än 37.

Vid Kalmar seminarium anmälde sig 88, men kunde af samma skäl, som vid de förutnämnda anstalterna, blott intagas 47, och så vidare.

Häraf torde framgå, att en brist förefinnes så väl med afseende å de qvinliga seminariernas antal som äfven utrymme, hvilken brist så fort sig göra låter borde afhjelpas, på det att ett så betydligt antal qvinliga elever, som sökt men ej kunnat vinna inträde, måtte kunna blifva satta i tillfälle att få utbildning till folkskolelärarinnor, på det att landtkommunernas invånares så länge närda önskingar och förhoppningar, att vid ledigblifna folkskolelärarebefattningar man äfven kunde få förvänta qvinliga sökande, måtte förverkligas.

Genom tidningarne har det kommit till landtbefolkningens kännedom, att inom de större städerna undervisning i folkskolorna meddelas af lärarinnor med berömvärdt nit och skicklighet, och dessutom finnes inom hvarje landtkommun genom de vid småskolorna antagna lärarinnor lefvande bevis på att qvinnan är lika lämplig att bibringa undervisning i alla läroämnen som mannen, såvida hon erhåller en lika god utbildning som denne. Qvinnan utmärker sig ock genom sitt allvar, nit och ordning, sitt sinne för snygghet, sin arbetsamhet, och framförallt genom sin stora förnöjsamhet. Aldrig höres hon klaga och vara missnöjd med sina löneförmåner eller andra förhållanden som röra skolan, allt detta är ådagalagdt af småskolans lärarinnor, hvilka inom många, ja, kanhända de flesta landtkommuner, icke hitintills erhållit mer än 250 kronor i årlig kontant lön, hvilken för dem varit tillräcklig.

För afhjelpandet af den oförmälda bristen af utrymme vid de qvinnliga seminarierna skulle möjligen den utvägen kunna tagas, att förändra ett af de manliga seminarierna till ett seminarium för qvinnor, så att rättvisligen seminarierna blefvo till antalet sex för män och sex för qvinnor. Men om detta åter icke för närvarande anses lämpligt, torde ett nytt lärarinneseminarium böra inrättas och förläggas inom någon af de södra provinserna, till exempel i Skåne, emedan inom hela det stora Lunds stift icke finnes något seminarium för qvinnor.

Med anledning af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag vördsammt föreslå

att Riksdagen behagade besluta dels ett anslag af 18,500 kronor till inrättande af ett folkskolelärarinneseminarium i Skåne, och dels till stipendier åt seminarieelever 6,500 kronor, tillsammans 25,000 kronor.

Då seminariet ej kommer att öppnas förr än hösten 1884, blefve dock under första året endast hälften af förenämnda belopp behöfligt, eller för aflöning och lokal m. m. 9,273 kronor och för stipendier 3,250 kronor, tillhoppa 12,523 kronor.

De statistiska upplysningar, som kunna erfordras, skall jag hålla vederbörande Utskott till handa.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1883.

Aug. Peterson.